

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023/24-2025/26
(skrajne daty)
 Rok akademicki 2023/2024

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	WSTĘP DO ARCHEOLOGII
Kod przedmiotu*	
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Archeologii
Kierunek studiów	Archeologia
Poziom studiów	studia I stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	I rok, 1 semestr
Rodzaj przedmiotu	podstawowy
Język wykładowy	polski
Koordinator	Prof. dr hab. Andrzej Pelisiak
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Prof. dr hab. Andrzej Pelisiak (wykład i ćwiczenia)

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykt.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
1	15	30							4

1.2. Sposób realizacji zajęć

X zajęcia w formie tradycyjnej

- zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

EGZAMIN (WYKŁAD)

ZALICZENIE Z OCENĄ (ĆWICZENIA)

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

brak

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	prezentacja archeologii jako nauki o najdawniejszej przeszłości człowieka;
C2	zapoznanie z podstawowymi metodami badawczymi i analitycznymi stosowanymi w archeologii;
C3	zapoznanie z różnymi kategoriami źródeł archeologicznych;
C4	prezentacja głównych metod datowania mających zastosowanie w archeologii;
C5	pokazanie roli archeologii we współczesnym świecie.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu STUDENT:	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	ZNA I ROZUMIE CELE I METODY WSPÓŁCZESNEJ ARCHEOLOGII.	K_Wo1, 02, 04, 05, 06, 08; K_U01; 03; 04; 08-10; K_K01-05
EK_02	ZNA I POTRAFI WYMIENIĆ GŁÓWNE MOMENTY W ROZWOJU ARCHEOLOGII.	K_Wo1-10; K_U01; 03; 04; 08-10
EK_03	POTRAFI KLASYFIKOWAĆ ŹRÓDŁA ARCHEOLOGICZNE.	K_Wo3; K_U01; 03; 04
EK_04	ANALIZUJE PRZYDATNOŚĆ POSZCZEGÓLNYCH METOD BADAWCZYCH.	K_Wo1-10; K_U01; 03; 04; 08-10; K_K01-05
EK_05	DEFINIUJE METODY DATOWANIA	K_Wo1-10; K_U01; 03; 04; 08-10; K_K01-05
EK_06	OCENIA MOŻLIWOŚCI WSPÓŁPRACY Z INNYMI DYSCYPLINAMI	K_U01; 03; 04; 08-10; K_K01-05

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne Wprowadzenie do archeologii – jej miejsce w systemie nauk, cele badawcze i podstawowe metody badań i wnioskowania Historia archeologii - przegląd poglądów i główne etapy rozwoju Teoria źródła archeologicznego Podstawy datowania i chronologia Wyjaśnienie w archeologii - min. pojęcie „kultury archeologicznej” i jej znaczenie Archeologia i społeczeństwo – znaczenie badań i odkryć archeologicznych i ich wykorzystanie

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Treści merytoryczne
Zagadnienia wstępne
Historia archeologii na świecie
Historia archeologii w Polsce
Źródła archeologiczne i ich klasyfikacja
Chronologia względna i bezwzględna
Praktyczne wykorzystanie programu OxCal i kalibracja dat radiowęglowych
Nauki pomocnicze w archeologii, interdyscyplinarny charakter archeologii
Archeozoologia, archeobotanika, palinologia, antropologia

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład z prezentacją multimedialną

Ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja)

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	egzamin ustny, kolokwium	w, ćw.
EK_02	egzamin ustny, kolokwium	W, ćw.
EK_03	egzamin ustny, kolokwium	W, ćw.
EK_04	egzamin ustny, kolokwium	W, ćw.
EK_05	egzamin ustny, kolokwium	W, ćw.
EK_05	egzamin ustny, kolokwium	W, ćw.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Zdanie egzaminu, wiedza z zakresu zaproponowanej literatury i wykładu

Ćwiczenia: aktywność na zajęciach, kolokwium z wiedzy zaprezentowanej na ćwiczeniach oraz uzyskanej z przekazanej literatury

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	45
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	20
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	55
SUMA GODZIN	120
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	4

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	Nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Ashmore W., Shaker R.J., *Odkrywanie przeszłości. Wprowadzenie do archeologii*, Kraków 2008.

Ławecka D., *Wstęp do archeologii*, Warszawa, 2009.

Renfrew C. Bahn P., *Archeologia. Teoria, metody, praktyka*, Warszawa 2002.

Walanus A., Goslar T., *Wyznaczanie wieku metodą C14*, Rzeszów 2004. (nowsze wydanie: *Datowanie radiowęglowe*, Kraków 2009)

Literatura uzupełniająca:

Abramowicz A., *Historia archeologii polskiej XIX i XX wiek*, Warszawa 1991.

Bahn P., *Archeologia. Bardzo krótkie wprowadzenie*, Warszawa 1997.

Bahn P. (red.), *Dzieje archeologii. 100 wielkich odkryć*, Katowice 1995.

Harris E.C., *Zasady stratygrafii archeologicznej*, Warszawa 1989.

Misiewicz K., *Geofizyka archeologiczna*, Warszawa 2006.

Renfrew C., *Archeologia i język*, Warszawa 2001.

Szwarc-Bronikowski S., *Testament wieków*, Warszawa 1997.

Rozwałka A. (red.), *Zwyczaje pogrzebowe, Wędrówki po archeologicznych śladach dawnych epok i kultur Województwa Podkarpackiego*, Rzeszów.

Dębiec M. (red.). *Życie codzienne. Wędrówki po archeologicznych śladach dawnych epok i kultur Województwa Podkarpackiego*, Rzeszów 2017.

Dębiec M., Jędrzejewska S. (RED.). *Przemoc, konflikt wojna. Wędrówki po*

archeologicznych śladach dawnych epok i kultur Województwa Podkarpackiego,
Rzeszów: Zimowit **2018**.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej